

Θρίλερ δίχως τέλος

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

■ **ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΠΛΕΥΡΑ**, ο απόλυτος τρόμος, η απόγνωση, η αίσθηση της πλήρους αδυναμίας. Από την άλλη, μια καλοστημένη επιχείρηση που στόχο έχει μόνο το κέρδος. Αυτές είναι οι όψεις του ίδιου νομίσματος που ονομάζεται απαγωγή. Ίσως του πλέον φρικτού εγκλήματος κατά της ανθρωπίνης υπόστασης, που δυστυχώς απασχολεί, για μια ακόμη φορά, την ελληνική κοινωνία με την ομηρία, για περισσότερο από τρεις μήνες, του Κρητικού επιχειρηματία **Μιχάλη Λεμπιδάκη**. Ένας άνθρωπος που έχει ζήσει «από μέσα» σχεδόν όλες τις μεγάλες υποθέσεις απαγωγών είναι ο υποστράτηγος ε.α. **Ανδρέας Κωνσταντακόπουλος**, ένας από τους πρώτους διαπραγματευτές της Ελληνικής Αστυνομίας και πρόεδρος της Ένωσης Διαπραγματευτών Ελλάδας σήμερα.

«Ο απαχθείς είναι το πρόσωπο το οποίο βιώνει τη δραματική αλλαγή της ζωής του με ραγδαίους ρυθμούς και τον άμεσο φόβο για τη σωματική του ακεραιότητα ή και την ίδια τη ζωή του. Αυτά αποτελούν και τον μοχλό πίεσης εκ μέρους του απαγωγέα για την ικανοποίηση των απαιτήσεών του.

Το επίπεδο συγκρότησης της προσωπικότητας και η

Ο διαπραγματευτής που έζησε όλες τις μεγάλες υποθέσεις

Ο υποστράτηγος ε.α. Ανδρέας Κωνσταντακόπουλος ανέλαβε τη διαπραγμάτευση σε απαγωγές που σόκαραν την κοινή γνώμη

ΡΙΣΚΟ

«Η απαγωγή ενός απόμου δεν είναι τίποτα λιγότερο και τίποτα περισσότερο από μια επιχείρηση. Και όπως όλες οι επιχειρήσεις, απαιτεί και αυτή καλή προετοιμασία. Τα θύματα δεν αποτελούν τυχαία επιλογή.

Επιλέγονται γιατί το ρίσκο των δραστών είναι χαμηλό», τονίζει ο υποστράτηγος ε.α. Ανδρέας Κωνσταντακόπουλος

ΔΥΣΚΟΛΟ

«Η οικογένεια βιώνει την πιο δύσκολη και σκοτεινή περίοδο της ζωής της, που θέλει να ξεχάσει όταν αυτή τελειώσει», υπογραμμίζει ο έμπειρος αξιωματικός

συναισθηματική ωριμότητα του απαχθέντος είναι οι παράγοντες εκείνοι που θα τον βοηθήσουν να “επιβιώσει” συναισθηματικά κατά τη διάρκεια της ομηρίας του. Οσον αφορά τη σωματική ακεραιότητα των απαχθέντων, σε υποθέσεις που οι δράστες ήταν Έλληνες, δεν παρατηρήθηκε άσκηση σωματικής βίας κατά τη διάρκεια της κράτησης. Εξάιρεση αποτελεί η περίπτωση Μεταξά, κατά την οποία το θύμα είχε υποστεί μεγάλη σωματική κακοποίηση σε όλη τη διάρκεια της κράτησής του. Πρόκειται για τη μοναδική υπόθεση απαγωγής, η οποία παραμένει ακόμα ανεξιχνίαστη. Αλλοδαποί δράστες έχουν επιδείξει ακραίες συμπεριφορές που έφτασαν και στην ανθρωποκτονία. Στο πεδίο αυτό η πολιτισμική κουλτούρα έχει έναν σημαντικό ρόλο».

Ετσι περιγράφει ο έμπειρος διαπραγματευτής τον πρωταγωνιστή μιας απαγωγής. Το ίδιο το θύμα. Πίσω του, όμως, βιώνουν το δράμα ίσως και σε μεγαλύτερη ένταση και τα άλλα θύματα των ίδιων δραστών.

«Η οικογένεια βιώνει την πιο δύσκολη και σκοτεινή περίοδο της ζωής της, την οποία θέλει να ξεχάσει όταν αυτή τελειώσει», λέει ο Α. Κωνσταντακόπουλος. «Έχει την ευθύνη της λήψης αποφάσεων και του χειρισμού της υπόθεσης, υπό το βάρος των έντονων συναισθημάτων που βιώνει. Και για να γίνω πιο σαφής, έχει την ευθύνη των διαπραγματεύσεων! Κανείς δεν μπορεί να τους επιβάλει ή και να τους απαγορεύσει συμπεριφορές και τρόπο δράσης. Αγνοούν και ενδιαφέρονται για τον δικό τους άνθρωπο και διατηρούν στο ακέραιο το δικαίωμα της επιλογής. Δεν υπάρχει νομικό πλαίσιο όπως σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες, όπου η Αστυνομία αναλαμβάνει πλήρως τη διαχείριση του περιστατικού εφόσον λάβει γνώση». Τι λέει, όμως, η εμπειρία των Ελλήνων αστυνομικών για τους ίδιους τους απαγωγείς; Για το πώς λειτουργούν, πώς σκέφτονται, πώς επιλέγουν τα θύματά τους. Η ερώτηση προς τον αξιωματικό που έχει μιλήσει με δράστες απαγωγών και έχει πάρει απαντήσεις είναι ευθεία.

«Κ. Σωτήρη, ανοίγετε ένα μεγάλο κεφάλαιο. Η απαγωγή ενός απόμου δεν είναι τίποτα λιγότερο και τίποτα περισσότερο από μια επιχείρηση. Και όπως όλες οι επιχειρήσεις, απαιτεί και αυτή καλή προετοιμασία.

Τα θύματα δεν αποτελούν τυχαία επιλογή. Επιλέγονται γιατί το ρίσκο των δραστών είναι χαμηλό. Η επιλογή γίνεται ύστερα από προσεκτική μελέτη μιας σειράς υποψηφίων προς απαγωγή απόμων. Στις αρχές της δεκαετίας του '90, ανακρίνοντας έναν διαβόητο κακοποιό, του έδειξα μια φωτογραφία μέ-

λους επιχειρηματικής οικογένειας που είχε από απόκομμα εφημερίδας: “Δεν μπορούσαμε να τον πλησιάσουμε”, απάντησε. Το '95 είχαμε την πρώτη απαγωγή επιχειρηματία. Όταν συνελήφθη ο ένας εκ των δύο δραστών, είχε στην κατοχή του ένα μεγάλο αρχείο με ισολογισμούς εταιρειών της βορείου Ελλάδος και δημοσιεύματα με την κοινωνική δραστηριότητα των ιδιοκτητών τους. Ένας από αυτούς, αργότερα, υπήρξε θύμα απαγωγής. Ο πρώτος που ανέφερα, στο ερώτημα τι είναι αυτό που καθορίζει την επιλογή του στόχου, είχε πει: “Είναι το τι αποτέλεσμα κυνηγάμε. Όπως και τα μέτρα ασφαλείας παίζουν ρόλο. Αυτά τα δύο είναι τα κυριότερα κριτήρια”».

Και ανάμεσα σε όλα αυτά, τον κομβικό ρόλο για την εξέλιξη της υπόθεσης και τη σωτηρία του ομήρου τον έχει ο εξειδικευμένος διαπραγματευτής. Για την περίοδο των διαπραγματεύσεων γίνεται ένα με την οικογένεια του θύματος. Τι «κοστίζει», όμως, στον ίδιο αυτή η θέση;

«Με βάζετε να ανακαλέσω στη μνήμη έντονες καταστάσεις που έχω ζήσει», απαντά ο Α. Κωνσταντακόπουλος. «Η απαγωγή δημιουργεί τη μεγαλύτερη ψυχοκαταπόνηση που μπορεί να βιώσει ένας διαπραγματευτής. Βρίσκεται “μεταξύ σφύρας και άκμονος”. Συνεχώς διαπραγματευόμενος προς κάθε κατεύθυνση, εκτός των απαγωγέων. Στόχος του είναι να τραβήξει από το βαθύ σκοτάδι την οικογένεια για να μπορέσει να χειριστεί με τον καλύτερο τρόπο το δύσκολο γεγονός που τους έχει συμβεί. Για να συμβεί αυτό, πρέπει να κατακτήσει την αποδοχή. Είναι ένας άγνωστος που μπαίνει στον χώρο τους. Ο επαγγελματισμός του πρέπει να “χτυπάει κόκκινο”. Δεν έχει προσωπικά θέματα που τον απασχολούν. Υπάρχουν μόνο οι άνθρωποι στους οποίους βρίσκεται δίπλα και το πρόβλημά τους, 24 ώρες το 24ωρο, για όσο χρόνο χρειαστεί».

ΘΑΝΟΣ ΣΩΤΗΡΗΣ